

Sygn. akt. I C 899/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Izabela Baca

Protokolant: Dorota Nitkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2014r. we Wrocławiu

na rozprawie

spraw z powództwa (...) Sp. z o. o. z siedzibą w O.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 5617zł tytułem kosztów procesu;

III. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 78zł 05gr tytułem zwrotu wydatku na wynagrodzenie biegłego sądowego.

Sygn. akt I C 899/11

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. w O. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 110 024zł 35gr wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 98 445 zł od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty, od kwoty 7920 zł od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 3659zł 35gr od dnia doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu do dnia zapłaty, jak również kosztów procesu, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 3617zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że zawarła ze stroną pozwaną umowę, na mocy której ochroną ubezpieczeniową od zdarzeń losowych objęte było mienie znajdujące się w jej siedzibie, a umowę zawarto na okres od dnia 1 września 2009r. do dnia 31 sierpnia 2010r. Strona powodowa wskazała, że przedmiotem ubezpieczenia była hala namiotowa, a suma ubezpieczenia tego obiektu wynosiła 98 445zł. Podniosła, że użytkowała ww halę na podstawie umowy leasingu, która wygasła w związku z całkowitym zniszczeniem hali. Dalej podała, że w dniu 9 stycznia 2010 r, tj. w sobotę około godziny 21:30 na skutek nagłego nagromadzenia dużej ilości śniegu na dachu hali namiotowej doszło do jej całkowitego zawalenia wraz ze zniszczeniem konstrukcji nośnej. Strona powodowa podała, że w toku postępowania likwidacyjnego ustalono, iż brak jest możliwości naprawy hali, szkoda jest zupełna, a wartość hali przy uwzględnieniu jej stopnia zużycia to 108 545zł netto. Wskazała, że ubezpieczyciel odmówił jej wypłaty odszkodowania, powołując się na niewłaściwe użytkowanie hali przez stronę powodową w warunkach zimowych, polegające na dopuszczeniu (wbrew instrukcji użytkowania hali) do zalegania na dachu zbyt dużej warstwy śniegu. Strona powodowa zarzuciła, że do oszacowania szkody doszło co najmniej po 3 tygodniach od jej powstania, a w raporcie szkodowym podano wysokość pokrywy śnieżnej w dniu oględzin, nie wskazano, jakimi sposobami dokonano

pomiaru i jaka warstwa śniegu zalegała na dachu hali w dniu zdarzenia. Dodała, że instrukcja producenta powyższej hali nie zawiera wskazań dotyczących dopuszczalnej pokrywy śnieżnej na połaci dachu, stąd też nie mogła dopuścić się zarzucanych przez ubezpieczyciela aktów niestaranności. Podkreśliła, że nie posiadając jakichkolwiek informacji ze strony producenta hali, jak również od strony pozwanej dokonującej oceny ryzyka ubezpieczonego przed zawarciem umowy, nie mogła przewidzieć ryzyka zawalenia się hali z powodu nagłych i intensywnych opadów śniegu, do których doszło we wczesnych godzinach wieczornych w piątek 8.01.2010r. Strona powodowa podniosła również, że nie ciążył na niej obowiązek stałego monitorowania stanu technicznego ubezpieczonej hali namiotowej oraz warunków pogodowych, gdyż w przeciwnym razie niweczyłoby to odpowiedzialność strony pozwanej z tytułu zdarzeń losowych. Strona pozwana wyjaśniła, że na kwotę odszkodowania w łącznej wysokości 110 024zł 35gr, składają się: kwota 98 445zł obejmująca wartość zniszczonej hali namiotowej zmniejszoną do poziomu sumy ubezpieczenia, kwota 7920 zł kosztów demontażu i usunięcia elementów konstrukcyjnych hali namiotowej oraz kwota 3659zł 35gr miesięcznej raty z tytułu umowy leasingu hali.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Towarzystwo (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Strona pozwana przyznała, że strony łączyła umowa ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych. Zakwestionowała jednak swoją odpowiedzialność za skutki zawalenia się dachu hali namiotowej w dniu 09.01.2010 r. wskutek nagromadzonego śniegu. Powołując się na uzasadnienie swojej decyzji odmawiającej uznania odpowiedzialności, podała, że podstawą nieuznania roszczenia był zapis zawarty w § 8 ust 16 OWU, stanowiących załącznik do polisy, w myśl którego (...) S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku nie przestrzegania przez ubezpieczającego wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa, Polskich Normach i normach branżowych, o ile miało to wpływ na powstanie szkody lub jej rozmiar. Według strony pozwanej do zawalenia się i zniszczenia konstrukcji hali doszło pod wpływem obciążenia śniegiem, przy czym warstwa śniegu, która spowodowała zawalenie konstrukcji wykraczała poza maksymalne obciążenie dopuszczone przez normy zawarte w instrukcji obsługi tego typu hali, gdyż wynosiła 15 cm, podczas gdy normy wskazują na 10 cm. Strona pozwana zakwestionowała również zasadność dochodzonego dodatkowo odszkodowania w wysokości 3659zł 35gr, wskazując, że strona powodowa nie wykazała, że strata, jaką poniosła wskutek zapłacenia rat leasingowych została spowodowana z winy (...) S.A. Podkreśliła, że kilkudniowe opóźnienie w wydaniu decyzji było spowodowane niemożnością uzyskania od strony powodowej dokumentów niezbędnych do likwidacji szkody. Z ostrożności procesowej strona pozwana podniosła, że strona powodowa przy wyliczaniu wysokości odszkodowania nie uwzględniła potrącenia franszyzy redukcyjnej w kwocie 1000zł oraz nie przedstawiła dowodu na poniesione koszty demontażu konstrukcji w wysokości 7920zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 lipca 2008 r. strona powodowa (...) Sp. z o.o. w O. zawarła z (...) Sp. z o.o. w P., jako finansującą umowę leasingu z opcją nabycia nr (...), na mocy której finansująca oddała stronie powodowej w leasing dwie hale namiotowe (...) o wymiarach 25x20m oraz 20x40m o łącznej wartości 275 790 zł netto. Strony umowy ustaliły okres trwania leasingu na 36 miesięcy i określiły miesięczną ratę leasingu na kwotę 7 915zł 17gr netto, płatną z góry do 10 - tego dnia każdego miesiąca. Opłata leasingowa za zniszczoną halę namiotową wynosiła 3659zł 35gr netto. Rata za II 2010r. płatna była do dnia 10 lutego 2010r.

Dowód: umowa leasingu z opcją nabycia nr (...) – k. 67,

faktura VAT nr (...) – k. 65,

harmonogramy spłat rat leasingowych – k. 72, 73,

faktura VAT nr (...) – k. 74.

Hala o wymiarach 20x25m wykorzystywana była przez stronę powodową jako magazyn do przechowywania materiałów do produkcji mebli, takich jak bloki pianki oraz wata.

Dowód: zeznania świadka J. Z. (1) – k. 297 (00:11:28).

Powyższe hale namiotowe wyprodukowała spółka (...) Zakład Produkcji (...) Spółka jawna w Z.. W sporządzonej przez producenta instrukcji użytkownika hali znajdował się zapis, zgodnie z którym w okresie zimowym podczas opadów śniegu należało usuwać śnieg z połaci dachowych.

Dowód: instrukcja użytkownika - k. 68,

faktura VAT nr (...) – k. 65.

W dniu 17 września 2009 r. strona powodowa (...) Sp. z o.o. w O. zawarła ze stroną pozwaną Towarzystwem (...) S.A. umowę ubezpieczenia, przedmiotem której było między innymi ubezpieczenie mienia znajdującego się w siedzibie strony powodowej w O., przy ul. (...) w zakresie zdarzeń losowych (zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 2 ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych), obejmującą okres od dnia 1 września 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r. Zgodnie z umową ochroną ubezpieczeniową objęta została między innymi wyżej opisana hala namiotowa o wymiarach 25x20 m, sumę ubezpieczenia co do tej hali określono na kwotę 98 445zł (pozycja 1c tabeli 1). Strony postanowiły dodatkowo, że ubezpieczyciel w ramach odszkodowania pokryje także udokumentowane, dodatkowe koszty demontażu/montażu ubezpieczonego mienia powstałe w związku z zaistniałą szkodą objętą zakresem ubezpieczenia, przy czym limit odpowiedzialności w tym zakresie wynosić miał 10% wartości szkody, nie więcej jednak niż 50 000 zł na jedno i na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia i miał być płatny ponad sumę ubezpieczenia. W umowie ustalono również, że w odniesieniu do hal namiotowych i mienia znajdującego się wewnątrz hal franszyza redukcyjna wynosi 0,5% ustalonego odszkodowania, nie mniej niż 1000 zł.

Strona pozwana została nadto w dniu 16 listopada 2009r. powiadomiona o cesji praw z wynikających z polisy nr nr (...) – (...) na rzecz (...) Banku S.A. (odnośnie budynków i budowli do kwoty 13.120.000zł - pozycji 1a tabeli 1). Następnie w dniu 15 czerwca 2010r. zawiadomiono ją o cesji praw wynikających z ww polisy na rzecz (...) Sp. z o.o. w P. (co do hali namiotowej wskazanej w pozycji 1 b).

Dowód: polisa nr (...) – (...), (...) – (...), (...) – (...), (...) – (...) – k. 39-45, k. 39 verte.

W ogólnych warunkach ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych (zwanym dalej OWU) postanowiono, że przedmiotem umów ubezpieczenia zawieranych na ich podstawie może być mienie, ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowiące własność ubezpieczającego lub znajdujące się w jego prawnym posiadaniu, za które ponosi on odpowiedzialność, m.in. środki trwałe takie jak budynki i budowle (§3 ust. 1 pkt 1 a OWU). Zgodnie z OWU za zdarzenie losowe uznac należało zdarzenie o charakterze przyszłym, nieprzewidzianym, nagłym i niezależnym od woli ubezpieczającego, powodującym szkodę w ubezpieczonym mieniu (§ 2 ust. 45). W myśl § 5 ust. 2 pkt 2 OWU zakres ubezpieczenia mienia obejmował szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego mienia na skutek nagłego, niespodziewanego i niezależnego od woli ubezpieczającego zdarzenia, o ile nie zostało ono wyłączone z ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami § 8 i 9. Zgodnie zaś z § 8 ust. 16 OWU strona pozwana nie ponosiła odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku nie przestrzegania przez ubezpieczającego wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa, Polskich Normach i normach branżowych, o ile miało to wpływ na powstanie szkody lub jej rozmiar. Odszkodowanie miało zostać ustalone w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z dnia jej powstania, a następnie pomniejszone o franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia (§ 27 ust. 7 i 8 OWU).

Dowód: Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych – k. 19-38

Przed zawarciem umowy ubezpieczenia strona pozwana dwukrotnie dokonała oceny ryzyka w odniesieniu do ubezpieczanego mienia. W opracowanym przez (...) S.A. w dniu 12 września 2008 r. raporcie oceny ryzyka wynikającego z inwestycji w postaci dwóch hal namiotowych pełniących rolę magazynów wskazano między innymi, że z uwagi na specyfikę konstrukcji tych obiektów, ich usytuowanie oraz rodzaj magazynowanych materiałów istnieje wysoki stopień zagrożenia utraty stabilności konstrukcji, a w konsekwencji katastrofy budowlanej. Jako

jedną z głównych przyczyn wystąpienia takiego zagrożenia wskazano obciążenie hal śniegiem. Dodatkowo w raporcie tym zalecono stronie powodowej między innymi opracowanie dla obiektów namiotowych hal magazynowych „Książki obiektu budowlanego” zgodnie z zapisami ustawy prawo budowlane i wprowadzenie procedury przeglądów obiektów wskazanej w tej ustawie, wskazując przy tym, że zalecenia te są związane z instrukcją użytkowania hal namiotowych (...) przedstawionych ubezpieczonemu przez (...), zawierającą ściśle wskazówki oraz procedury z zakresu bezpieczeństwa technicznego podczas użytkowania obiektów. Takiej treści zalecenie znalazło się także w raporcie oceny ryzyka w zakresie ubezpieczenia mienia strony powodowej od ognia i innych ryzyk oraz utraty zysku, sporządzonym przez stronę pozwaną w dniu 15 sierpnia 2009 r. W dokumencie tym stwierdzono nadto, że co do namiotów jako obiektów tymczasowych pozwolenia na ich użytkowanie utraciły ważność.

Dowód: raport oceny ryzyka z dnia 15.08.2009 r. – k. 46-58

raport oceny ryzyka z dnia 12.09.2008 r. – k. 59-63

W nocy z dnia 8 na 9 stycznia 2010 r. (z piątku na sobotę) w O. miały miejsce intensywne opady marznącego śniegu z deszczem, powodujące przyrost pokrywy śnieżnej od 10 do 50 cm.

Dowód: wydruk artykułu prasowego w (...) - k. 154-156,

zeznania świadka J. Z. (1) - k. 297 (00:07:56).

W dniu 9 stycznia 2010 r. około godziny 21:30 doszło do zawalenia się hali namiotowej o wymiarach 25 x 20 m. Po jej zawaleniu zostali wezwani pracownicy strony powodowej celem odśnieżenia dachu drugiej z hal.

Dowód: zeznania świadka J. D. - k. 163-164,

zeznania świadka J. Z. (1) - k. 297 (00:05:56, 00:10:11, 00:10:58)

Z dachu ww hali przed jej zawaleniem ostatni raz usunięto śnieg w piątek, 8 stycznia 2010r. około godz. 22.00. Po opadach śniegu, które miały miejsce w nocy z piątku na sobotę, następnego dnia nie odśnieżano dachu hali. W sobotę zaś nadal padał deszcz ze śniegiem.

Dowód: zeznania świadka J. D. – k. 163 - 164,

zeznania świadka J. Z. (1) - k. 297 (00:07:48, 00:10:45, 00:10:58).

W tym okresie dachy hal objętych umową ubezpieczenia były odśnieżane od poniedziałku do piątku, a w weekendy na wezwanie przez ochronę grupy interwencyjnej, składającej się z 18 osób.

Dowód: zeznania świadka J. D. – k. 164,

zeznania świadka J. Z. (1) – k. 297 (00:08:28),

przesłuchanie prezesa zarządu strony powodowej R. A. – k. 284 - 286 (00:22:37).

Hala o wymiarach 25 x 20 m ze względów ekonomicznych nie była w okresie zimowych ogrzewana. Nadto nie istniała potrzeba jej ogrzewania z uwagi na rodzaj materiałów w niej magazynowanych. W przypadku opadów śniegu hala ulegała odkształceniu do wewnątrz i wówczas przystępowano do jej odśnieżania.

Dowód: przesłuchanie prezesa zarządu strony powodowej R. A. – k. 284 - 286 (00:12:34, 00:19:30).

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. w W. telefonicznie zawiadomiła stronę pozwaną o szkodzie z sobotę 9 stycznia 2010r. po zawaleniu się hali. Zawiadomienia na piśmie dokonano w dniu 12 stycznia 2010r, wskazując, że do ww zdarzenia doszło w dniu 9 stycznia 2010r. o godzinie 21.30.

Dowód: zeznania świadka J. D. - k. 163,

zgłoszenie szkody – k. 9,

przesłuchanie prezesa zarządu strony powodowej R. A. – k. 284 - 286 (00:37:44).

W dniu 13 stycznia 2010 r. na miejsce zdarzenia przybył likwidator strony pozwanej mgr inż. L. J.. Stwierdził on, że pod wpływem obciążenia śniegiem doszło do całkowitego zniszczenia konstrukcji nośnej hali namiotowej o wymiarach 20 x 25m bez możliwości naprawy i remontu. Likwidator wskazał, że szkoda jest zupełna, a wartość szkody odpowiada cenie zakupu hali wskazanej w fakturze. L. J. stwierdził nadto, że na miejscu zdarzenia na zniszczonej konstrukcji hali zalegała pokrywa śniegowa o grubości 15 cm. Ilość zalegającego na hali śniegu ustalono poprzez pomiar warstwy śniegu w zawalonym leju hali oraz na otaczającym ją terenie. Likwidatora szkody poinformowano, że hala nie była ogrzewana. W swojej opinii L. J. wskazał, iż szkoda nie powstała z powodu nadmiernych opadów śniegu, lecz na skutek niewłaściwego użytkowania obiektu, strona powodowa powinna była nie dopuścić do gromadzenia się warstwy większej niż 10 cm śniegu suchego i 8 cm mokrego.

W okresie od 9 stycznia 2010r. do dnia wizji miały miejsce dalsze opady śniegu.

Dowód: oszacowanie szkody w hali namiotowej - k. 113 - 140,

zeznania świadka L. J. - k. 248 - 251.

Po przeprowadzeniu przez likwidatora oględzin miejsca zdarzenia hala została zdemontowana. Strona powodowa poniosła koszty demontażu i usunięcia elementów konstrukcyjnych zawalonej hali namiotowej w wysokości 7920 zł netto.

Dowód: faktura VAT nr (...) – k. 66.

W dniu 28.01.2010 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej broker działający na rzecz strony powodowej wniósł o dostarczenie mu przez stronę pozwaną dokumentu, z którego wynikać będzie zaistnienie szkody całkowitej na przedmiocie leasingu. Wskazał, że hala namiotowa była przedmiotem leasingu operacyjnego, a leasingodawca wystąpił do poszkodowanego o dostarczenie takiego dokumentu.

Dowód: wydruk maila z dnia 28.01.2010r. - k. 13.

W odpowiedzi drogą mailową dnia 29.01.2010r. likwidator szkody wskazała, że oczekuje na rozliczenie straty od lustratora. Wniosła też, by strona powodowa dostarczyła jej umowę leasingu wraz z fakturą zakupu namiotu oraz zgodę banku na wypłatę odszkodowania ze wskazaniem uprawnionego podmiotu.

Dowód: wydruk maila z dnia 29.01.2010r. - k. 17.

Kolejnym mailem z dnia 16.02.2010r. broker powodowej spółki zwrócił się do strony pozwanej o informację, czy jest już w posiadaniu raportu z miejsca zdarzenia. Wskazał, że w mailu z dnia 29.01.2010r. zobowiązano stronę powodową do dostarczenia umowy leasingu i faktury zakupu namiotu, a umowa ta została już przekazana L. J.. Stwierdził, że żądanie dostarczenia zgody banku na wypłatę odszkodowania jest niezrozumiałe. Ponownie o udzielenie przez ubezpieczyciela informacji broker zwrócił się mailem z dnia 18.02.2010r.

Dowód: wydruki wiadomości mailowych – k.14, 17, 18.

Pismem z dnia 18.02.2010 r. strona pozwana, na podstawie § 8 ust. 16 OWU, odmówiła stronie powodowej wypłaty odszkodowania, wskazując, że do zdarzenia powodującego zawalenie się hali namiotowej doszło na skutek niewłaściwego użytkowania obiektu w warunkach zimowych, przy opadach śniegu i jego zaleganiu na połaci dachu. Wskazała, że oględziny miejsca zdarzenia wykazały, iż pokrywa śniegowa, zgromadzona na hali wynosiła 15 cm i nie

jest to grubość charakterystyczna dla I strefy śniegowej dla miejscowości O. (zgodnie z polską normą (...) pokrywa jest dwukrotnie wyższa i wynosi 29 cm), tymczasem zgodnie z instrukcją dotyczącą użytkowania hali namiotowej, określającą zalecenia odnośnie jej użytkowania także w okresie występowania opadów śniegu, nie wolno dopuścić do gromadzenia się warstwy śniegu na połaci dachowej większej niż 10 cm w przypadku śniegu suchego i 8 cm w przypadku śniegu mokrego. Niezależnie od powyższego strona pozwana zaznaczyła, że liczne przepisy prawne nakładają na użytkownika obiektu obowiązek dbałości o obiekt w taki sposób, aby nie spowodować zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa mienia, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia sił natury.

Dowód: pismo strony pozwanej z dnia 18.02.2010 r. – k. 10.

Pismem z dnia 28.03.2011r, doręczonym dnia 5.04.2011r, strona powodowa skierowała do ubezpieczyciela ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 154 279zł 35gr wraz z odsetkami ustawowymi za zwłokę tytułem odszkodowania za szkodę majątkową związaną z zawaleniem się magazynowej hali namiotowej w dniu 09.01.2010 r.

Dowód: pismo strony powodowej z dnia 28.03.2011 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 7-8

Na skutek odwołania się przez stronę powodową od tej decyzji strona pozwana nie podzieliła argumentów (...) sp. z o.o. w O. i podtrzymała swoje stanowisko w sprawie. Wskazała, że zgodnie z informacją (...) we W. w dniu katastrofy, tj. 9.01.2010r. grubość pokrywy śnieżnej wynosiła 20 cm. Zarzuciła, że w obliczu niesprzyjających warunków atmosferycznych uszkodzony musiał mieć świadomość realnego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa mienia.

Dowód: pismo strony pozwanej z dnia 20.04.2010 r., k. 11-12.

Hala, która uległa zniszczeniu, była obiektem tymczasowymi o konstrukcji aluminiowej bez wzmocnień uwzględniających obciążenie śniegiem. Nie powinna być zatem użytkowana w okresie zimowym.

Zgodnie z Polską Normą (...) dotyczącą budowli namiotowych tymczasowych nie ma konieczności uwzględnienia obciążenia śniegiem przy założeniu, że obiekt będzie stawiany w miejscach, w których nie występuje prawdopodobieństwo opadu śniegu, a także działających cały rok, jeśli można pominąć prawdopodobieństwo opadu śniegu lub obiekt jest zabezpieczony przed gromadzeniem się śniegu dzięki konstrukcji lub warunkom eksploatacji oraz w przypadku zastosowania środków zapobiegających gromadzeniu się śniegu na namiocie. Takimi środkami mogą być: ogrzewanie kubatury hali nagrzewnicami olejowymi tak, by temperatura pokrycia plandekowego PCV była wyższa niż + 2 stopnie C, napięcie materiału plandekowego tak, by nie tworzyły się deformacje pokrycia lub też usuwanie zalegającego śniegu na pokryciu. Norma ta przewiduje również możliwość zastosowania zmniejszonego obciążenia namiotów śniegiem o wartości 20 kg śniegu na każdym metrze na całym obszarze dachu pod warunkiem, że grubość pokrywy śnieżnej nie przekracza 8 cm.

Natomiast Polska Norma (...) „Obciążenia w obliczeniach statycznych – Obciążenie śniegiem” ma zastosowanie do wszelkich budowli lądowych i wodnych z wyjątkiem budowli, dla których obciążenie śniegiem jest określone innymi normami. Przewiduje ona dla każdej strefy wartość charakterystyczną, która definiuje, ile kg śniegu może spaść na dany metr kwadratowy powierzchni ziemi. O. leży w I strefie śniegowej, więc wartość ta wynosi 70kg/m².

Przyczyną zawalenia się ww hali namiotowej było nadmierne nagromadzenie się na niej warstwy śniegowej. Konstrukcja hali nie przewidywała obciążenia jej śniegiem, ani przed nim nie zabezpieczała. Nie zastosowano żadnego środka zapobiegawczego wymienionego w normie PN- (...) (odśnieżania, ogrzewania) na tyle skutecznie, by zabezpieczyć przed gromadzeniem się śniegu. Podgrzanie hali zapobiegłoby jej zawaleniu, tak samo jak odśnieżanie ręczne.

Dla tego typu hal już warstwa świeżego śniegu powyżej 5 cm stwarza zagrożenie.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego J. M. – k. 317-335

ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego J. M. – k. 379-381.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd oparł się na dokumentach złożonych w sprawie, a także na zeznaniach świadków: J. D., J. Z. (1) i L. J.. Odnośnie zeznań świadków J. D. i J. Z. (2) były one spójne tak co do czasu, kiedy przed zawaleniem hala została odśnieżona, jak i co do sposobu, w jaki strona powodowa zorganizowała odśnieżanie obiektu. Na zeznaniach świadka L. J. Sąd oparł się w tym zakresie, w jakim dotyczą one stwierdzonego przez świadka stanu hali w chwili dokonania przez niego oględzin. Natomiast nie mogły stanowić podstawy ustaleń faktycznych te zeznania w części, w jakiej świadek wypowiadał się co do okoliczności z zakresu wiadomości specjalnych, co do tych okoliczności podstawą ustaleń mogła być bowiem jedynie opinia biegłego.

Odnośnie przebiegu samej akcji odśnieżania hal oraz warunków pogodowych panujących w piątek i sobotę, tj. 8.01.2010r. i 9.01.2010r. nie mogło stanowić podstawy ustaleń faktycznych przesłuchanie prezesa strony powodowej R. A.. Jego relacja jest w tym zakresie niespójna, opisuje on przy tym akcję odśnieżania drugiej z hal, do której przystąpiono po zawaleniu się pierwszej z nich. Nadto jego twierdzenia co do czasu, kiedy wystąpiły opady śniegu są sprzeczne z zebraniem materiałem dowodowym. Jak ustalono do intensywnych opadów doszło już w nocy z piątku na sobotę, po czym śnieg padał nadal w sobotę. Prezes zarządu powodowej spółki stwierdził zaś, że w ciągu dnia w sobotę prawdopodobnie nie padało, a opady zaczęły się w nocy z soboty na niedzielę.

Zgodnie z przepisem art. 805§1kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie zdarzenia, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Strony postanowiły, iż do zawartej przez nie umowy ubezpieczenia mienia zastosowanie mają Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych obowiązujące w (...) S.A, a zatem zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 2 OWU zakres ubezpieczenia mienia obejmował szkody polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu ubezpieczonego mienia na skutek nagłego, niespodziewanego i niezależnego od woli ubezpieczającego zdarzenia, o ile nie zostało ono wyłączone z ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami § 8 i 9. Strona pozwana podniosła jednak, iż powodowej spółce nie przysługuje dochodzone roszczenie, powołując się na z § 8 ust. 16 OWU, w myśl którego strona pozwana nie ponosiła odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku nie przestrzegania przez ubezpieczającego wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa, Polskich Normach i normach branżowych, o ile miało to wpływ na powstanie szkody lub jej rozmiar. Stąd istotne w sprawie było ustalenie, jaka była przyczyna zawalenia się ww hali namiotowej.

W związku z powyższym w sprawie przeprowadzono dowód z opinii biegłego sądowego J. M., który wskazał, iż przyczyną zawalenia się ww hali namiotowej było nadmierne nagromadzenie się na niej warstwy śniegowej i nie zastosowanie w tej sytuacji żadnego środka zapobiegawczego wymienionego w normie PN- (...), tj. odśnieżania lub ogrzewania. Zarzuty do tej opinii wniosła strona powodowa.

Niewątpliwie zniszczona hala namiotowa była obiektem tymczasowym. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 12 prawa budowlanego z uwagi na okres użytkowania hali konieczne było uzyskanie pozwolenia na budowę. Niesporne było, iż w chwili zdarzenia strona powodowa pozwolenia takiego nie posiadała. Jednak istotne jest, iż dokonując oceny ryzyka strona pozwana wiedziała o tym fakcie, a mimo to zdecydowała się na ubezpieczenie hali. Zdecydowała się na to zatem mając świadomość, iż przy takiej konstrukcji hali istnieje wysokie ryzyko katastrofy budowlanej, do której ostatecznie doszło. W tych okolicznościach strona pozwana nie mogłaby powołując się na brak stosownego pozwolenia na budowę oraz użytkowanie hali w okresie zimowym zwolnić się z obowiązku wypłaty świadczenia.

Jednak fakt, iż hala nie była przystosowana do jej użytkowania zimą oraz iż była ubezpieczona, nie zwalniał powodowej spółki z jej odśnieżania. W myśl art. 5 ust. 2 prawa budowlanego obiekt budowlany należy utrzymywać w należytym stanie technicznym, w tym w zakresie bezpieczeństwa konstrukcji i bezpieczeństwa użytkowania. Strona

powodowa w istocie mogła nie mieć świadomości co do treści PN w zakresie dopuszczalnych obciążeń śniegiem dachu hali. Z posiadanej przez nią instrukcji producenta wynikało jednak, że w okresie zimowym podczas opadów śniegu należy usuwać śnieg z połaci dachowych hali. W myśl art. 61 powołanej ustawy obowiązek wskazany w jej art. 5 ust. 2 obciąża właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego, jest on zobowiązany nadto do zapewnienia, dochowując należytej staranności, bezpiecznego użytkowania obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt, takich jak np. intensywne opady atmosferyczne, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogącym spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska. W przypadku wystąpienia gwałtownych opadów w myśl art. 62 ust.1 pkt 4 prawa budowlanego powinna była zostać przeprowadzona kontrola hali i przystąpienie do niezwłocznego odśnieżania. Biegły sądowy wskazał, że przyczyną zawalenia się hali było nagromadzenie się na połaciach dachu śniegu, a konstrukcja hali nie była przystosowana do takich obciążeń.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że przed zawaleniem dach hali ostatni raz został odśnieżony w piątek 8.01.2010r, około godziny 22.00. W nocy z 8 na 9.01.2010r. w O. miały miejsce intensywne opady deszczu ze śniegiem, a w sobotę śnieg nadal padał. Jednak strona powodowa od godziny 22.00 w piątek, do chwili zawalenia się hali w sobotę o ok. godz. 21.00, nie podjęła żadnych działań zmierzających do usunięcia zalegającej marznącej warstwy śniegu z deszczem z połaci obu hal. Do odśnieżania drugiej hali przystąpiła dopiero po zawaleniu się pierwszej z nich. Nieprawdziwe jest twierdzenie, iż opady śniegu były tak intensywne, iż strona powodowa nie mogła zapobiec katastrofie. Hala po intensywnych opadach w nocy z piątku na sobotę nadal stała, a powodowa spółka nie przystąpiła niezwłocznie do jej odśnieżenia. Obowiązek taki wynikał zaś z powołanych przepisów prawa budowlanego. Nie zwalniała z tego obowiązku stronę powodową okoliczność, iż sobota dla pracowników powodowej spółki była dniem wolnym. Skoro strona powodowa zdecydowała się na wykorzystanie obiektów tymczasowych, powinna dołożyć należytej staranności w zakresie odpowiedniego ich zabezpieczenia, zwłaszcza w okresie zimowym. Prezes zarządu strony powodowej R. A. w trakcie przesłuchania wskazał, że w przypadku intensywnych opadów i obciążenia połaci dachu śniegiem, dach hali charakterystycznie odkształcał się. Stronie powodowej wiadome było zatem, iż konstrukcja hali nie jest przystosowana do użytkowania jej w warunkach znacznych opadów śniegu i powinna być niezwłocznie odśnieżona. Jak wskazał biegły sądowy powodowa spółka powinna była zastosować środki zapobiegające gromadzeniu się śniegu na namiocie hali, a takimi środkami mogło być: ogrzewanie kubatury hali tak, by temperatura pokrycia plandekowego PCV była wyższa niż + 2 stopnie C, napięcie materiału plandekowego tak, by nie tworzyły się deformacje pokrycia lub też usuwanie zalegającego śniegu na pokryciu.

Strona powodowa zarzuciła, że L. J. dokonując oględzin hali dopiero w dniu 13.01.2010r. nie mógł ustalić, jaka dokładnie warstwa śniegu znajdowała się na dachu hali w chwili jej zawalenia. Zdaniem Sądu w istocie nie jest wiadome, czy miały miejsce dalsze opady śniegu już po zdarzeniu oraz czy z uwagi na zmiany temperatury nie doszło do ponownego zamrożenia warstwy śniegu z deszczem. Jednak biegły jednoznacznie wskazał, że do zawalenia hali doszło w wyniku przeciążenia jej warstwą śniegową, a strona powodowa nie podjęła żadnych działań w ciągu niemal 24 godzin od ostatniego odśnieżenia hali, by po intensywnych opadach śniegu, które miały miejsce z piątku na sobotę usnąć śnieg zalegający na jej dachu, choć obowiązek odśnieżenia hali wynikał z powołanych przepisów prawa budowlanego. To zaniechanie powodowej spółki, a nie okoliczność, iż użytkowała ona halę w okresie zimowym mimo obowiązującej w tym zakresie PN, powoduje, iż strona pozwana zgodnie z z § 8 ust. 16 OWU nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wskazaną w pozwie. Powołane postanowienie OWU stanowi bowiem nie tylko o Polskich Normach i normach branżowych, ale również o wymogach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Z opinii biegłego jednoznacznie wynika, iż gdyby usunięta została warstwa śniegowa, czy to poprzez ogrzanie hali, czy ośnieżenie jej, nie doszłoby do zniszczenia tego obiektu. Zawarcie umowy ubezpieczenia mienia nie zwalniało powodowej spółki z należytej staranności o halę i to przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru jej działalności.

Zasadnie strona pozwana zarzuciła, iż nie znane były jej instrukcje użytkowania hal namiotowych wskazane tak przez L. J., jak i biegłego sądowego, a zatem zalecenia zawarte w tych dokumentach nie były dla niej wiążące. Strona powodowa miała jednak obowiązek stosowania się do zaleceń instrukcji użytkowania hali dostarczonej jej przez producenta w zakresie odśnieżania hali i wbrew twierdzeniom strony powodowej z materiału dowodowego

nie wynika, by dołożyła w tym zakresie należytej staranności. Hali nie odśnieżono w sobotę rano po intensywnych opadach w nocy i nie odśnieżono jej także w ciągu dnia, pomimo iż cały czas padał śnieg. Nie wykazano, by ktokolwiek monitorował stan hali od godziny 22.00 w piątek do soboty wieczór, kiedy hala uległa zawaleniu. Strona powodowa w piśmie procesowym z dnia 5.8.2013r. (k. 354) wskazała, że to opady w nocy z 8 na 9 stycznia 2010r. były wyjątkowo intensywne, co spowodowało nagromadzenie się krytycznej ilości śniegu na dachu hali w bardzo krótkim okresie. Nie przystąpiono jednak choćby w sobotę rano do usunięcia tego śniegu, a obowiązek taki spoczywał właśnie na powodowej spółce.

W powołanym piśmie procesowym z dnia 5.08.2013r. strona powodowa podniosła, iż bez znaczenia dla rozstrzygnięcia jest, jaka warstwa pokrywy śnieżnej pokrywała dach hali w dniu 9.01.2010r. o godz. 21.30, albowiem do zawalenia się spornej hali doszło w nocy z 8 na 9.01.2010r. o godzinie 21.30. To twierdzenie pozostaje w sprzeczności tak z zebrany materiałem dowodowym, jak i z twierdzeniami pozwu. W pozwie wskazano bowiem, iż do zawalenia się hali doszło w sobotę, tj. 9.01.2010r. o godzinie 21.30. Także w pisemnym zgłoszeniu szkody z dnia 12.02.2010r. podano, że hala uległa zawaleniu właśnie w tym dniu o godz. 21.30.

Mając powyższe na względzie, Sąd uznał, iż zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 16 OWU strona pozwana nie jest zobowiązana do zapłat dochodzonej pozwem kwoty, a zatem na podstawie 805§1kc powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 kpc. Na zasądzoną kwotę 5617zł kosztów procesu składa się: 3600zł wynagrodzenia pełnomocnika procesowego, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 2000zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego sądowego.

Mając na względzie przepis art. 8 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 kpc i art. 130³§2 in fine kpc Sąd nakazał stronie powodowej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) kwotę 78zł 05gr. Skarb Państwa wydatkował bowiem tę kwotę na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego (2078zł 05gr - 20000zł zaliczki).